

Biblioteka Główna Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

Rozdział:

Bank Miasta Poznania

Źródło:

Księga pamiątkowa miasta Poznania: 10 lat pracy Polskiego Zarządu Stołecznego miasta Poznania. Poznań : Magistrat m. Poznania, 1929, strony 640-650

Rozdział udostępniony cyfrowo w ramach zadań projektu pt.

„Digitalizacja i udostępnianie online »Bibliografii gospodarki Wielkopolski 1919-39«

H. Maciejewskiej” (SONB/SP/550684/2022)

Bank Miasta Poznania.

Przewodniczącym zarządu głównego i decernentem Miejskiej Kasy Oszczędności wzgl. Banku Miasta Poznania jest od r. 1919 radca miejski Władysław Kontrowicz. W skład dyrekcji wchodził w latach 1922 do 1926 dyr. Kasprowicz i wicedyr. Fischbach, 1926 — 31 marca 1928 dyr. Kasprowicz i dyr. Miśkiewicz, od 1 kwietnia 1928 dyr. Miśkiewicz i dyr. Bratkowski.

Miejska Kasa Oszczędności w Poznaniu miała z chwilą wyzwolenia Poznania z pod zaboru pruskiego już 90 lat istnienia poza sobą, w którym to czasie doszła wprawdzie do dość znacznych kapitałów, nie rozszerzyła jednak swego zakresu działania poza ramy określone przy jej założeniu: ułatwianie ludności oszczędzania i lokowanie tych oszczędności w sposób, zapewniający im pewność pupilarną i odpowiednie oprocentowanie.

Kapitały, pochodzące ze złożonych wkładów oszczędnościowych, lokowano więc w myśl statutu wyłącznie w papierach wartościowych, posiadających bezpieczeństwo pupilarne, oraz w pierwszorzędnym hipotekach, leżących w pierwszej połowie wartości szacunkowej obciążonej nieruchomości.

W czasie wojny umieszczono większą część wkładów w pożyczkach wojennych niemieckich, z których większa część, będąca w depozycie w bankach berlińskich, została później obłożona aresztem w wyniku sporu

między skarbem niemieckim a Zarządem Stoł. Miasta Poznania na tle pretensji Rzeszy Niemieckiej z tytułu odszkodowań, należących się rzekomo dawniejszym niemieckim urzędnikom miejskim, którzy z powodu przewrotu politycznego opuścili Poznań.

W okresie przewrotu w końcu roku 1918 oraz w pierwszych miesiącach r. 1919 Miejska Kasa Oszczędności przeżywała bardzo poważny kryzys, wywołany gwałtownym wycofaniem przez ludność wkładów oszczędnościowych. Przy pomocy jednak zastosowanych środków ostrożności zdołano przetrwać ten pierwszy wstrząs, i odtąd Kasa oszczędności, będąca już pod Zarządem polskim, spełniała swoje funkcje niegorzej od swej poprzedniczki niemieckiej, co więcej, rozszerzała stale swój zakres działania, wprowadzając coraz to nowe działy operacyj bankowych.

Uchwała Magistratu z dnia 22 czerwca 1921 r., uzupełniona późniejszymi odpowiednimi dodatkami do statutu Kasy Oszczędności, pozwoliła Kasie na otwieranie rachunków bieżących, udzielanie pożyczek lombardowych i wekslowych, zakup i sprzedaż papierów wartościowych na rachunek osób trzecich, oraz komisowy przekaz dewiz na rachunek Miasta.

Wreszcie uchwała Magistratu z dnia 2 października 1923 r., zatwierdzona uchwałą Rady Miejskiej z dnia 30 października tegoż

roku, zmieniła dotychczasową nazwę: „Miejska Kasa Oszczędności” na

Bank Miasta Poznania

(dawniej Miejska Kasa Oszczędności).

Zatwierdzenie tej uchwały przez Pana Wojewodę nastąpiło w dniu 30 listopada 1923 roku pod l. dz. 9167/23 III.

Od tego czasu rozwój Banku Miasta Poznania postępuje w jeszcze szybszym tempie. Obok wkładów oszczędnościowych, stanowiących wciąż jeszcze najgłówniejszy dział operacji Banku, rozwija się pomyślnie rachunek bieżący oraz dyskont weksli.

Inflacja. Oczywiście, że inflacja, która podcięła głęboko korzenie całego organizmu gospodarczego Państwa, musiała się również odbić dotkliwie na młodej, pragnącej sobie zakresić szerszy zakres pracy, instytucji. Mimo to cyfry pierwszego bilansu rocznego Banku Miasta Poznania, sporządzonego na dzień 31 grudnia 1923 r., dowodzą nietylko, że zmiana firmy wyszła instytucji naszej na dobre, ale także, że wyniki pracy nowego Banku całkowicie tę zmianę usprawiedliwiły.

Pierwszy bilans w złotych. Właściwą miarą można jednak mierzyć rozwój Banku Miasta Poznania dopiero od chwili sporządzenia pierwszego bilansu w złotych, t. j. od dnia 1 czerwca 1924 r. Przy końcu niniejszego sprawozdania zamieszczamy tabelę, uwidaczniającą wzrost obrotów oraz ewolucję poszczególnych pozycji bilansowych od 1 czerwca 1924 r. do 31 grudnia 1928 r.

Ogólna sytuacja gospodarcza. Operacja, dokonana na organizmie gospodarczym przez nagłą zmianę ustroju pieniężnego, przez przejście z niepewnych stosunków okresu inflacji na drogę rozwoju pracy narodowej pod znakiem ustabilizowanego pieniądza, obok swych nader dodatnich wyników, musiała z natury rzeczy pociągnąć za sobą niejedne, mniej korzystne, uboczne skutki, występujące na tym organizmie w różnych krócej lub dłużej trwających objawach.

Księga pamiątkowa.

Stagnacja. Jako jeden z tych objawów okazała się stagnacja na rynku pieniężnym, spowodowana z jednej strony brakiem środków obiegowych, z drugiej zastojem w przemyśle i handlu, jaki nastąpił bezpośrednio po wprowadzeniu złotego. W czasie bowiem do końca r. 1923 obieg pieniężny był dostatecznie wielki, a Państwo drukując banknoty powiększało go w razie potrzeby dowolnie. Tak samo dla przemysłu i spokrewnionego z nim handlu okres inflacyjny okazał się korzystnym. Z powodu niskiego stanu waluty przemysł nasz mógł skutecznie konkurować na rynkach zagranicznych, również w kraju popyt na towary był dość znaczny ze względu na obawę dalszej zwyczajki cen. Stan ten zmienił się odrazu z chwilą stabilizacji waluty, powodując ogólne przesilenie gospodarcze.

Przesilenie to dało się we znaki również i bankom, i niektóre z nich przechodziły w tym czasie bardzo poważne wstrząsy, których skutki musiano łagodzić poniekąd radykalnymi środkami, jak redukcją pracowników, zwijaniem oddziałów i t. p.

Dla Banku Miasta Poznania, który co dopiero wyłonił się z dawniejszej Miejskiej Kasy Oszczędności, i swój kapitał obrotowy uzupełniał w największej mierze z przypływu wkładów, wprowadzenie waluty stałej okazało się w skutkach bardzo korzystnym, chociaż z drugiej strony istniejące przesilenie dyktowało daleko idącą ostrożność w lokowaniu zasobów.

Wkłady oszczędnościowe. Ze stabilizacją waluty odbiła się natychmiast, zgodnie zresztą z przewidywaniami, na wzmożeniu ruchu oszczędnościowego, stwierdzić możemy odtąd już na podstawie cyfr realnych, gdyż faktyczna stabilizacja pieniądza nastąpiła już z dniem 1 lutego 1924 r., t. j. z dniem wydania rozporządzenia o zamknięciu kredytów Skarbu Państwa w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej. Cyfry te są następujące:

Stan wkładów p. 31.	
XII. 1923 r. —	1.143.791.603,09 mkp.
Przychód od 1. I. do	
30. IV. 1924 t. j. aż do	
wprowadzenia złotego	38.601.876.999,96 „
	<u>39.745.668.603,05 mkp.</u>
Rozchód od 1. I. do 30.	
IV. 1924 —	15.333.960.603,05 „
Stan 30. IV. 1924 —	<u>24.411.708.000,— mkp.</u>

Suma ta, przeliczona na złote po kursie 1.800.000,— mk. za 1 złoty wynosiła

13.562,06 zł

Od dnia 1. V. do dnia 31. XII.	
1924 wpłacono —	429.060,54 zł
razem	<u>442.622,60 zł</u>

Od dnia 1. V. do dn. 31. XII.	
1924 podjęto —	155.427,32 zł
Stan w dniu 31. XII. 1924 r.	<u>287.195,28 zł</u>

Ogólny stan wkładów oszczędnościowych wzrósł więc w pierwszych dziewięciu miesiącach stabilizacji złotego o zł 273.633,22, czyli o 20-krotną sumę stanu przejętego z okresu inflacyjnego.

W e k s l e. Jako kontrpozycję wkładów oszczędnościowych zauważymy w bilansie pierwszego okresu złotowego zapowiadającą się pomyślnie rubrykę weksli, których od 1. V. do 31. XII. 1924 r. zdyskontowano ogółem na zł 2.019.284,71

Dodając do tego saldo przejęte z okresu markowego, a przeliczone po 1 800.000,— mk. za 1 zł tj. zł 33.198,74 otrzymujemy razem . . . zł 2.052.483,45

Po odliczeniu weksli, spłaconych w czasie od 1. V. do 31. XII. 1924 r. w sumie zł 1.699.242,80

otrzymamy sumę weksli, pozostałych w portfelu w dniu 31. XII. 1924 . . . zł 353.240,65 przy ogólnej sumie bilansowej zł 3.373.045,60

Od dnia 1 maja do 31 grudnia 1924 r. mamy więc do zanotowania wzrost portfelu wekslowego prawie 10-krotny. Poważny wpływ operacji wekslowych na rachunek zysków i strat stwierdza dochód, uzyskany z odsetek dyskontowych, w sumie złotych 141.035,31, co stanowi 28% wszystkich pobranych odsetek.

Ze w udzielaniu kredytów wekslowych uwzględniano tylko materiał pierwszorzędny, tego dowodem nikła ilość protestów i żadne faktyczne straty na dłużnikach wekslowych.

Rachunki bieżące. Również rachunki bieżące zdobywają sobie w pierwszych miesiącach stabilizacji złotego odpowiednie miejsce. Jako dłużnicy występują przeważnie banki prywatne (rachunek „Banki” został później wyodrębniony w osobną pozycję bilansową), z którymi podówczas nawiązano ściślejsze stosunki, na drugim miejscu firmy handlowe i przemysłowe. Suma wierzycieli składa się w większości z wkładów Zarządu Miejskiego i Miejskich Zakładów Przemysłowych oraz innych instytucji samorządowych.

Obroty na rachunkach bieżących osiągnęły w tym czasie przeszło 40% obrotów ogólnych, a sumy

dłużników zł 1.871.874,94

i wierzycieli zł 2.058.992,58

stanowiły największe pozycje bilansu na dzień 31 grudnia 1924 r.

Z innych działów, wprowadzonych w związku z rozszerzeniem działalności Banku, pożytecznymi okazały się działy:

D e w i z y. a) dział komisowego przekazu dewiz z polecenia i na rachunek Magistratu i Zakładów Miejskich, oraz

Efekty. b) dział komisowego zakupu i sprzedaż papierów wartościowych.

Koszty handlowe. Koszty handlowe były stosunkowo niskie, stanowiły bowiem zaledwie około 12% pobranych odsetek, co pozwoliło utrzymać stosunkowo wysokie stawki procentowe, płacone za wkłady oszczędnościowe.

Obroty ogólne i suma bilansowa. Ogólne obroty za rok 1924 dały w sumie zł 54.067.358,37 po każdej stronie księgi głównej, suma bilansowa w aktywach i pasywach zł 3.373.045,60

Rok 1925.

Obroty ogólne. Że rok 1924 dał Bankowi Miasta Poznania silne podstawy rozwoju, o tem świadczą wyniki roku następnego, który daje ostatecznie w ogólnych obrotach sumę zł 107.603.437,52

oraz sumę bilansową na dzień 31 grudnia 1925 r. zł 6.589.509,10

Weksle i wkłady oszczędnościowe. Największy stosunkowo, bo przeszło 3-krotny wzrost wykazują w operacjach czynnych „weksle”:

Stan weksli wynosił 31 grudnia 1925 roku zł 1.171.835,58

wobec sumy z dnia 31 grudnia 1924 r. w wys. zł 353.240,65

po stronie biernej wkłady oszczędnościowe, które w dniu 31 grudnia 1925 r. dochodzą do sumy zł 914.201,95

w porównaniu do stanu p. 31. XII. 1924 w wysokości zł 287.195,28

Te dwie sumy t. j. suma weksli i wkładów oszczędnościowych, wykazane na dzień 31 grudnia 1925 r. zobrazowują dobitnie fakt, że rozwój Banku Miasta Poznania jest w przeważnej części wynikiem wzrastającego wciąż zaufania do niego najszerzych warstw ludności miasta Poznania.

Bo przecież rok 1925 nie był pod względem gospodarczym korzystny, w drugiej swej połowie wywołał bowiem załamanie się kursu złotego, pozatem stan kupiecki nadal cierpiał z powodu braku kapitału obrotowego, nadmiernych podatków i zmniejszenia się zbytu towarów. Głód gotówki był większy niż kiedykolwiek. Jak wynika ze sprawozdania Banku Polskiego za r. 1925, następstwem podważenia zaufania i obaw o stałość kursu złotego było „niechętnie posługiwanie się wekslem jako środkiem zapłaty”. Wynika z tego, że rozrost właśnie działu wekslowego w tym tak krytycznym okresie jest znamiennym znacznego rozszerzenia działalności, uwarunkowanego wzrostem zaufania społeczeństwa do Banku. A społeczeństwo to stało przecież pod wrażeniem nieurodzaju r. 1924 i poważnego deficytu bilansu handlowego.

Wkłady oszczędnościowe. Również zdawałoby się, że wobec wspomnianego wyżej załamania się kursu złotego osłabnie ruch oszczędnościowy, zwłaszcza w drugiej połowie r. 1925. Tymczasem wkłady oszczędnościowe złożone w Banku Miasta Poznania wzrosły w czasie od 1 lipca do 31 grudnia 1925 r. o sumę nieznacznie mniejszą od sumy wzrostu za pierwsze sześć miesięcy tegoż roku.

Stan wkładów oszczędnościowych wynosił:

w dniu 1. I. 1925	zł 287.195,28
w dniu 1. VII. 1925	zł 662.857,34
czyli wzrost o	zł 375.662,06
w dniu 31. XII. 1925	zł 933.936,89
czyli wzrost o	zł 271.079,55

Wzrost ten jest o tyle znamienitym, że w tym samym okresie t. j. w czasie od 1 lipca do 31 grudnia 1925 r. stan wkładów oszczędnościowych w bankach akcyjnych, a nawet w Pocztowej Kasie Oszczędności obniżył się przeciętnie o 25%. Stan oszczędności w czterdziestu kasach oszczędności (łącznie z Bankiem Miasta Poznania) zwiększył się w dru-

giej połowie 1925 r., mimo kryzysu, przeciętnie o 10%, co dobitnie wskazuje na to, że sentyment ogółu oszczędzających zwraca się coraz wyraźniej w kierunku Komunalnych Kas Oszczędności, jako instytucyj pupilarnie pewnych.

Rachunek bieżący. Obroty na rachunkach bieżących wzrosły w ciągu r. 1925 również o 100% i utrzymywały się nadal na wysokości czterdziestu procent obrotów ogólnych. W bilansie na dzień 31 grudnia sumy dłużników zł 4.052.573,68 i wierzycieli zł 4.117.126,08 zajmują prawie ½ ogólnej sumy bilansowej, co się tem tłumaczy, że z jednej strony do rachunków bieżących wówczas jeszcze dołączone były rachunki (lokaty) w bankach, z drugiej zaś na rachunkach bieżących koncentrowały się wszystkie udzielane kredyty, poza kredytami czysto wekslowymi.

Rok 1926.

Rok 1926 wykazywał pod względem gospodarczym znaczne wahania. Nader niekorzystny w swej pierwszej połowie, (wzrost bezrobocia, wstrząsy majowe), zdołał w ostatnich 3 miesiącach doprowadzić bilans handlowy do stanu czynnego, umożliwiając stabilizację kursu złotego i złagodzenie bezrobocia, a ostatecznie zamknął się nadwyżką budżetu płatniczego.

Bank Miasta Poznania odczuł te wahania na równi z innymi instytucjami, zwłaszcza w dziale wkładów oszczędnościowych, który wszelkie odchylenia ogólnej sytuacji gospodarczej kraju zarejestrował niemal z seismograficzną dokładnością.

I tak stan wkładów oszczędnościowych, który wynosił w dniu 1 stycznia 1926 roku zł 914.201,99 doszedł normalnym rozwojem do zł 1.386.165,78 w dniu 31 marca 1926 r. wzrósł więc o 50%.

Wstrząs majowy i połączona z nim chwilowa desorientacja obniżyła cyfrę wkładów

do dnia 31 maja do sumy zł 1.145.704,50. Miesiąc czerwiec wyrównał częściowo zniżkę z maja, tak, że bilans za I. półrocze 1926 r. wykazuje sumę wkładów zł 1.219.848,59 co oznacza wobec stanu na początku tegoż roku wyżkę o zaledwie 30%.

Od tej chwili jednak zaczyna się bez porównania szybsze tempo wzrostu wkładów. Już bowiem w lipcu tegoż roku suma oszczędności podnosi się do . . . zł 1.514.700,17 czyli o prawie zł 300.000,—, dając temsamem efektywny przyrost o prawie taką samą sumę, jaką dały w rezultacie ostatecznym miesiące od stycznia do czerwca włącznie. Dalsze miesiące sprzyjają bez wyjątku wzrostowi wkładów oszczędnościowych, których stan w dniu 31 grudnia tegoż roku przedstawia się już jako cyfra imponująca zł 2.472.924,42 przy ogólnej sumie bilansowej zł. 9.167.479,24

Wynik tego roku w dziale wkładów jest poza rezultatem z r. 1924 stosunkowo najkorzystniejszy z wszystkich lat pierwszego dziesięciolecia pracy Banku, potroił bowiem stan oszczędności w stosunku do stanu przejętego z roku poprzedniego.

Weksle. Tak jak w dziale oszczędnościowym, możemy i w dziale wekslowym na podstawie cyfr wyników poszczególnych miesięcy wyraźnie śledzić depresję okresów krytycznych i poprawę w miesiącach powrotu do normalnych stosunków.

Stan weksli, który wynosił w dniu 1. stycznia 1926 r. zł 1.171.835,58 obniża się po chwilowym wzroście w styczniu od 1. lutego stale z miesiąca na miesiąc, osięgając w dniu 31 maja 1926 r. sumę „ 887.690,15

W następnych miesiącach obniża się portfel wekslowy jeszcze nieznacznie i dochodzi w dniu 31. sierpnia 1926 r. do swego najniższego stanu w tym roku t. j.

p o c z e m następuje już wzrost, miesiące wrzesień, październik i listopad wyrównują stan weksli do stanu z dnia 1. stycznia 1926 r., a miesiąc grudzień dający nadwyżkę weksli zdyskontowanych nad wykupionemi o zł 225.162,50 umożliwia zamknięcie roku 1926 stanem weksli o kilkanaście procent wyższym od stanu przejętego z roku poprzedniego.

Stan weksli przejęty z r. 1925 wynosił
zdyskontowano od 1. I. do 31. grudnia 1926 r.

zł 758.519,83

zł 1.171.835,58

„ 6.318.302,11

razem

zł 7.490.137,69

Spłacono od 1. I. do 31. XII. 1926 r.

„ 6.145.511,47

Stan weksli 31. XII. 1926 r.

zł 1.344.626,22

z czego w redyskoncie w Banku Polskim

zł 71.885,—

Redyskonto weksli w Banku Polskim było w r. 1926 bardziej ożywione, niż w latach poprzednich, chociaż przeciętne obligo nie przekraczało na ogół sumy 100—150 tys. złotych.

Obroty były następujące:

Obligo w dniu 1 stycznia 1926 r.

zł 317.544,—

Podano do redyskontu od 1. I. do 31. XII 1926 r.

„ 1.158.895,30

czyli około $\frac{1}{6}$ weksli zdyskontowanych

razem zł 1.476.439,30

z czego spłacono od dnia

1. I. do 31. XII. 26.

zł 1.404.554,30

pozostało więc na dzień

1. stycznia 1927 r.

zł 71.885,—

Rachunki bieżące. Obroty na rachunkach bieżących w roku 1926 osiągnęły po obu stronach około 55½ milionów złotych.

Dłużnicy w rachunkach bieżących wykazywali się

w dniu 31. XII. 1926 r. kwotą zł 4.690.923,91
wierzyciele „ 3.961.504,54

W kwocie dłużników nadal poważną część stanowią pożyczki udzielone Magistratowi na rozmaite inwestycje jak zakup realności, budowa domów mieszkalnych, budowa Spalarni śmieci itp. oraz kredyt zwaloryzowany udzielony innym przedsiębiorstwom przemysłowym, wreszcie drobne kredyty za odpowiednim ubezpieczeniem. Jako wierzyciele figurują również Magistrat i Zakłady Miejskie oraz inne instytucje samorządowe.

Wkłady depozytowe. Dla wkładów ponad zł 1000.— wzgl. 5000.— z dłuższem wypowiedzeniem o charakterze typowo kapitalistycznym, otworzono w roku 1926 rachunek depozytowy. Ogólna suma złożonych na tym rachunku depozytów wynosiła w dniu 31. 12. 1926 zł 520.572,78.

Rachunek czekowy. Rachunek czekowy otwarty w kwietniu 1926 r. wykazał do końca roku już znaczne obroty i rozwinął się pomyślnie.

Do dnia 31. XII. 1926

wpłacono „ zł 7.006.046,94

podjęto „ 6.231.187,30

Stan p. 31. XII. 1926 „ zł 774.859,64

Obroty ogólne. Ogólne obroty Banku wynosiły w r. 1926 zł 184.828.052,99 po każdej stronie księgi głównej, czyli o 80% więcej niż w roku poprzednim.

Bilans na dzień 31. grudnia 1926 zamyka się w aktywach i pasywach sumą złotych

9.167.479,24, co wobec zł 6.589.509,10 w dniu 31. grudnia 1925 r. stanowi wyżkę o prawie 50%.

I. kwart. 1927. Od roku 1927 rok budżetowy Zarządu miejskiego przesunięty został z roku kalendarzowego na okres od 1 kwietnia do 31 marca. Okazała się więc konieczność wkleszczenia między stary rok obrachunkowy kończący się w dniu 31. grudnia 1926, odrębnego okresu gospodarczego, sięgającego od 1. stycznia do 31. marca 1927 r.

Zastosowując się do tego Bank Miasta Poznania zamknął rachunki swe również w dniu 31. marca 1927 i rozpoczął z dniem 1 kwietnia nowy rok bilansowy 1927/28, obejmujący okres od 1. kwietnia 1927 do 31 marca 1928. Ponieważ zaś kwartał ten stanowi czas stosunkowo krótki, będziemy jego wyniki omawiali łącznie ze sprawozdaniem za rok 1927/28.

Rok 1927/28.

Ogólna sytuacja gospodarcza. Ogólna sytuacja gospodarcza Państwa w r. 1927 była dość pomyślna. Wstrzymanie dalszego spadku kursu złotego, opanowanie rynku walutowego przez Bank Polski dzięki zwiększeniu zapasów kruszców i walut, spadek stopy procentowej oraz zwiększona płynność rynku pieniężnego z powodu znacznego wzrostu oszczędności, ożywiły ponownie tętno życia gospodarczego. Ten pomyślny rozwój został nieco zahamowany deficytem bilansu handlowego i wynikającym z tego faktu osłabieniem działalności kredytowej Banku Polskiego.

Reforma walutowa. Najważniejszym zdarzeniem w roku gospodarczym 1927 stała się reforma walutowa, zakończona rozporządzeniem z dnia 13. października 1927 r. o planie stabilizacyjnym i stabilizacji złotego na poziomie 172.— złote za 100 franków szwajcarskich. Rozporządzenie to pociągnęło za sobą wyłonienie się wielu wątpliwości,

a nawet konieczność rozstrzygania ich w drodze dalszych ustaw i rozporządzeń, niemniej jednak było koniecznem ze względu na dalszy normalny rozwój stosunków gospodarczych wewnątrz Państwa a przede wszystkim z uwagi na stosunki finansowe z zagranicą.

W ogólności w r. 1927 wszystkie Banki notują znaczny rozwój swej działalności, cze-

Fasada gmachu Banku Miasta Poznania.

go dowodem cyfry kredytów udzielonych przez te instytucje w tym okresie.

Jak już zaznaczyliśmy, pierwszy kwartał 1927 r. stanowił dla Banku Miasta Poznania odrębny okres gospodarczy. W czasie tym rozwój Banku postąpił o dalszy etap, co wynika z cyfr obrotowych oraz bilansu, zamieszczonego na końcu niniejszego sprawozdania.

Z wyników roku bilansowego 1927/28 osądzić można, że, jeżeli lata ubiegłe dały Bankowi podwaliny do rozszerzenia swej działalności na wszystkie warstwy społeczeństwa, to w okresie 1927/28 Bank Miasta Poznania stał się instytucją niezbędną w rozwoju tak miasta samego, jak i jego życia gospodarczego.

Zasilając potrzebnymi kapitałami tak administrację miejską jak i liczne rzesze kupiectwa oraz placówki przemysłowe, rozwinął Bank Miasta Poznania działalność wszechstronną i ożywioną, czego dowodem sumy udzielonych pożyczek oraz suma weksli zdykontowanych, która w stosunku do roku poprzedniego powiększyła się trzykrotnie.

Stało się to możliwem dzięki poparciu naszej instytucji przez całe społeczeństwo miasta Poznania, które składając w Banku swe oszczędności z coraz to większem zaufaniem, zwiększało stale kapitały obrotowe Banku, dając mu temsamem podstawy do rozwinięcia szeroko rozgałęzionej akcji kredytowej.

Jako instytucja miejska pozostająca w ścisłej łączności z całokształtem gospodarki miejskiej, Bank nasz zasiliał także potrzebnymi kapitałami akcję rozbudowy miasta Poznania, przyczyniając się temsamem do złagodzenia nędzy mieszkaniowej i umożliwiając budowę urządzeń użyteczności publicznej.

Obroty. Pogląd na rozrost działalności Banku w okresie 1927/28 dają poniżej zestawione cyfry obrotowe, które w stosunku do roku poprzedniego zwiększyły się o blisko 100%, dzięki czemu utrzymano stosunkowo wysokie stawki procentowe, płacone za wkłady ze szczególnem uprzywilejowaniem wkładów oszczędnościowych, celem poparcia akcji oszczędzania u najszerzych warstw ludności.

Ogólny obrót wynosił za czas od 1. kwietnia 1927 do 31. marca 1928 — 316.745.827,11 zł po każdej stronie księgi głównej wobec 184.813.052,99 zł za rok bilansowy 1926.

Suma bilansowa wykazuje p. 31. marca 1928 — 16.478.496,53 zł wobec 9.167.479,24 zł p. 31. grudnia 1926 i 10.345.476,82 p. 31. marca 1927 r. (dodatkowy kwartał).

Najpoważniejszą pozycję bilansu stanowią wkłady oszczędnościowe, które w roku sprawozdawczym wzrosły o 142%. Stan wkładów p. 31. marca 1928 r. wynosił 7.720.784,74 zł wobec 3.192.846,06 zł p. 31. marca 1927 r.

Również znaczniejszy wzrost wykazują wkłady depozytowe, dając w bilansie sumę zł 2.310.849,95 i czekowe w sumie „ 1.291.333,53 te same wkłady figurowały w bilansie p. 31. marca 1927 kwotami 694.632,93 zł (depozyta) i 972.013,22 zł (rach. czekowe).

Portfel wekslowy wzrósł w roku bilansowym 1927/28 trzykrotnie w stosunku do swego stanu p. 31. marca 1927, wynosi bowiem zł 3.373.777,59 z czego w portfelu „ 3.344.317,38 w redyskoncie w Banku Polskim zł 29.460,21 Suma weksli przejęta z bilansu p. 31. marca 1927 wynosiła „ 1.044.188,38 od 1. IV. 1927 — 31. III. 1928. dyskontowano weksli na sumę zł 13.037.081,22 Razem zł 14.081.269,60

od 1. IV. 1927 — 31. III. 1928 spłacono weksli na sumę „ 10.707.492,01 tak, że p. 31. III. 1928 pozostało jak wyżej . . . zł 3.373.777,59

Redyskont. Dnia 1. IV. 1927 znajdowało się w Banku Polskim redyskontowanych weksli na sumę . . . zł 24.948,90 Od 1. IV. 1927 — 31. III. 1928 redyskontowano . . „ 1.569.766,72 Razem zł 1.594.715,62

z tego wykupiono od 1. IV.
1927 do 31. III. 1928 . . . „ 1.565.255,41
tak, że p. 31. III. pozosta-
ło w Banku Polskim . . . zł 29.460,21

B a n k i. Lokaty w ban-
kach wynosiły p. 31. marca
1928 zł 2.193.847,02, z cze-
go:
w Banku Gospodarstwa
Krajowego zł 801.234,32
w Komunalnym Banku Kre-
dytowym „ 1.176.145,90
inne „ 216.466,80

Razem jak wyżej: zł 2.193.847,02

R a c h u n k i b i e ż ą c e.
Dłużnicy w rachunkach bie-
żących dzielą się na:
a) Magistrat i Zakłady
Miejskie zł 4.923.793,—
b) Inni dłużnicy „ 2.911.173,52
c) Rachunki przejściowe „ 119.980,66

Ogółem dłużnicy: zł 7.954.947,18
zaś wierzyciele:

a) Magistrat i Zakłady
Miejskie zł 330.665,—
b) Inni wierzyciele „ 2.227.517,35
c) Rachunki przejściowe „ 1.146.033,50

Ogółem wierzyciele: zł 3.704.215,85

Z powodu stale postępującego wzrostu
prac koniecznym było powiększenie persona-
łu tak, że w rezultacie lokale zajmowane
przez Bank w Bibliotece Raczyńskich okaza-
ły się za szczupłe, powzięto więc myśl wy-
budowania własnego gmachu bankowego, na
razie zaś nabyto dom przy ul. 27. Grudnia 19,
dokąd przeniesiono lokale bankowe w dniu
1. października 1927 r.

Rok 1928.

Dokładnego sprawozdania za rok bilan-
sowy 1928 t. j. za czas od 1. kwietnia do 31.
grudnia 1928 nie możemy na tem miejscu po-
dać, a to z tego powodu, że w chwili oddania

do druku pracy niniejszej ostateczne zam-
knięcie tego okresu nie zostało jeszcze usku-
tecznione.

Ograniczymy się więc tylko do podania
kilku cyfr, z których wynika, że rozwój Ban-
ku Miasta Poznania postępuje nadal w szyb-
kiem tempie. We wszystkich działach uwy-
datnia się znaczne wzmożenie pracy.

O b r o t y o g ó ł n e. Ogólne obroty wy-
kazują po każdej stronie księgi głównej 415
milionów złotych, czyli przeciętnie 45½ mi-
ljona miesięcznie wobec 26½ milj. złotych
miesięcznie w poprzednim roku bilansowym.

S u m a b i l a n s o w a. Suma bilansowa
da po dostatecznym zamknięciu w aktywach
i pasywach kwotę około 30 milionów, czyli
przeszło 100% sumy bilansowej per 31. mar-
ca 1928 r. (16½ milj.).

W k ł a d y o s z c z ę d n e. Z ważniejszych
działów wymienić należy wkłady oszczędno-
ściowe, których stan wzrósł z kwoty

zł 7.720.784,74 per 31. 3. 1928

do zł 11.091.591,47 per 31. 12. 1928

Suma ta zwiększy się przez dopisanie od-
setek do okrągło 12 milionów.

W k ł a d y d e p o z y t o w e. Bardzo
znacznie wzrosły również wkłady depozyto-
we, a mianowicie z kwoty zł 2.310.849,45 per
31. III. 1928 do prawie 8-miu milionów per
31. XII. 1928, a więc prawie czterokrotnie.

R a c h u n k i b i e ż ą c e. Rachunki bie-
żące osiągnęły po obu stronach księgi głów-
nej okrągło 100 milionów obrotu za 9 mie-
sięcy, czyli przeciętnie 11 milionów miesięcz-
nie, co wobec przeciętnie 6 milionów w roku
ubiegłym stanowi wzrost obrotów o prawie
100%. Stan dłużników i wierzycieli podniósł się
również i wykaże przy ostatecznym zamknięciu:

w dłużnikach zł 12½ miliona

w wierzycielach „ 8½ „

W e k s l e. Dyskont weksli był również
bardzo ożywiony, zdyskontowano bowiem
w czasie od 1. kwietnia do 31. grudnia 1928 r.
weksli na przeszło 14 milionów złotych, czyli

tyle, ile w dwunastu miesiącach poprzedniego roku bilansowego. Suma weksli w portfelu na dzień 31. grudnia 1928 wynosi okragło 4 miliony złotych.

Jak już zaznaczyliśmy, cyfry podane za okres bilansowy od 1. kwietnia do 31. grudnia 1928 r. nie są jeszcze cyframi ostatecz-

1.800.000 marek za 1 złoty mieściły się także wkłady przedwojenne, wojenne i powojenne aż do dnia 31. grudnia 1922 w kwocie 239.565.488,— marek podlegające w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 waloryzacji. Ponieważ zaś rozporządzenie to uzależniło wysokość

Hall w Banku Miasta Poznania.

nemi. Szczegółowe sprawozdanie wraz z dokładnymi cyframi ukaże się w ogólnym sprawozdaniu Zarządu Miasta Poznania za rok 1928/29.

Waloryzacja wkładów oszcz. Na zakończenie wypada wspomnieć jeszcze o waloryzacji wkładów oszczędnościowych.

W sumie 24.411.708.000 marek wkładów oszczędnościowych wykazanej w bilansie na dzień 30. kwietnia 1924 r. a przeliczonej po

waloryzacji od wysokości majątku kasy należało majątek ten ustalić. Celem dokonania tego ustalenia majątku oraz stopy waloryzacyjnej zamianowany został dla Miejskich Kas Oszczędności w Wielkopolsce, a temsamem i dla Banku Miasta Poznania, Komisarz Rządowy p. Kazimierz Słomski.

Masę majątkową dla waloryzacji stanowiły:
a) Hipoteki przeliczone na zł 793.659.—

- b) Pożyczki rezerwowe przel. na zł 49.236.—
 c) Papiery wartościowe przel. na zł 173.455,89

Na podstawie tego stanu i po ustaleniu sumy wkładów oszczędnościowych podlegających waloryzacji Komisarz Rządowy ustalił stopę waloryzacyjną na 18,17%. Ponieważ jednak większa część papierów wartościowych, a mianowicie pożyczki wojenne niemieckie, dotąd czekają na zatwierdzenie konwersji przez Rząd Rzeszy Niemieckiej, zezwolił p. Komisarz narazie na wypłatę 10-o procentowej waloryzacji tytułem zaliczki. Nadmieniamy, że stopa waloryzacyjna ustalona dla wkładów Banku Miasta Poznania jest jedną z najwyższych ustalonych w Kasach Oszczędności Wielkopolski.

Zakończenie. Reasumując najważniejsze momenty rozwoju Banku Miasta Poznania w latach 1919 do 1928 zawarte w niniejszym szkicu, możemy wyrazić przekonanie, że rozwój ten nie osiągnął jeszcze punktu kulminacyjnego, że dorobek pierwszego dziesięciolecia, a zwłaszcza ostatnich 5-ciu lat pracy Banku stanie się fundamentem pod dalszą wspaniałą jeszcze rozbudowę naszej instytucji.

Bo jeżeli w tych 5-ciu latach ostatnich suma bilansowa podniosła się z kwoty 1.200.000.— złotych do kwoty 30.000.000.— złotych, a więc prawie 30-krotnie, zaś ogólne obroty roczne dają obecnie prawie miliard złotych, to nawet po odrzuceniu wszelkiego sentymentu stwierdzić można, że Bank Miasta Poznania tak w gospodarce miejskiej jak i jako jedno z kół rozpędowych wielkiej i skomplikowanej maszyny państwowej spełnia swe zadanie dobrze i spełniać je będzie z każdym rokiem lepiej.

Lombard Miejski.

Działalność Lombardu Miejskiego w latach 1918 i 1919 była z powodu coraz szybciej postępującej dewaluacji nader słabą, narażając miasto na straty, wobec czego utrzy-

manie tej instytucji w ruchu stało się nieaktualnem. Toteż z końcem roku obrachunkowego 1919 Lombard Miejski został całkowicie zlikwidowany.

Brak instytucji lombardowej dał się jednak odczuć z chwilą nastania normalnych stosunków walutowych. Chcąc więc umożliwić ludności niezamożnej zaciąganie mniejszych pożyczek pod zastaw przedmiotów, uchwały korporacje miejskie powołać ponownie do życia Lombard Miejski, który otrzymał nowy statut oraz regulamin i otwarty został w dniu 15. czerwca 1926 r. w gmachu miejskim, przy ul. Nowej 10.

Decernat Lombardu powierzono p. radcy Głabiszowi, kierownikiem Lombardu mianowano b. wicedyrektora Banku Miasta Poznania, p. Stefana Fischbacha.

Funduszem zakładowym nowej instytucji stała się pożyczka udzielona Lombardowi przez Bank Miasta Poznania w wysokości zł 50.000.—, którą to kwotę z biegiem czasu z powodu silnej frekwencji podwyższano stopniowo w przeciągu roku 1926 do sumy zł 250.000.—, w roku 1927 do 380.000.— zł, a w roku 1928 zł 500.000.—.

Że ponowne uruchomienie Lombardu okazało się sprawą ważną, o tem świadczą obroty dokonane w czasie od 15. VI. 1926 do 31. grudnia 1928, oraz sumy udzielonych pożyczek.

Obroty kasowe.

	Przychód zł	Rozchód zł
od 15. 6. 1926 do 31. 12. 1926	519 308,48	515.123,28
od 1. 4. 1927 do 31. 3. 1928	1 365.357,13	1.328.741 47
od 1. 4. 1928 do 31. 12. 1928	1.146.516 96	1.141.989,38

Udzielone pożyczki.

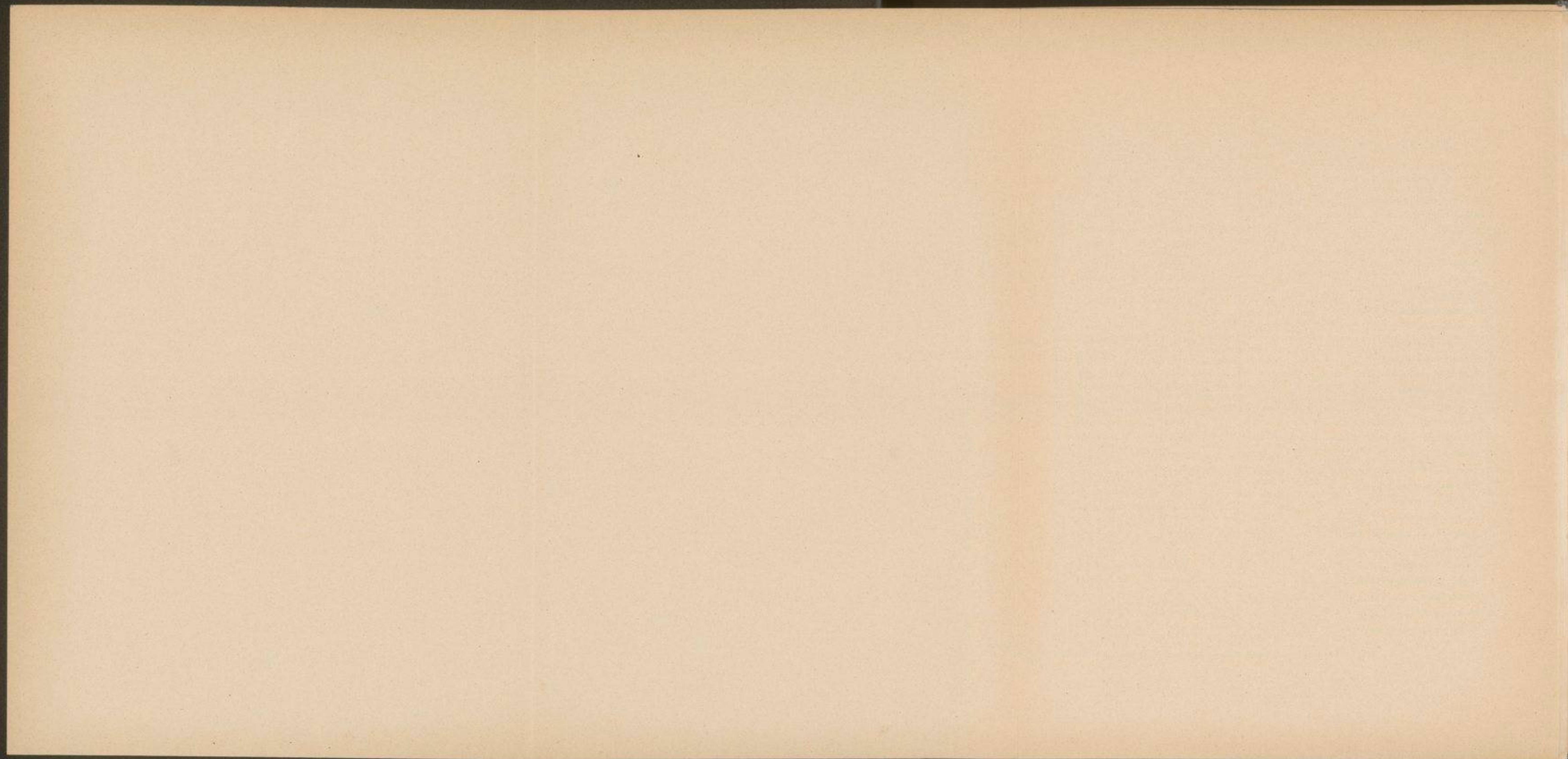
od 15. 6. 1926 do 31. 12. 1926	12.312 pożyczek na zł	479 841,—
od 1. 4. 1927 do 31. 3. 1928	26 661 " " "	1.073.165,—
od 1. 4. 1928 do 31. 12. 1928	20 569 " " "	995 677,—

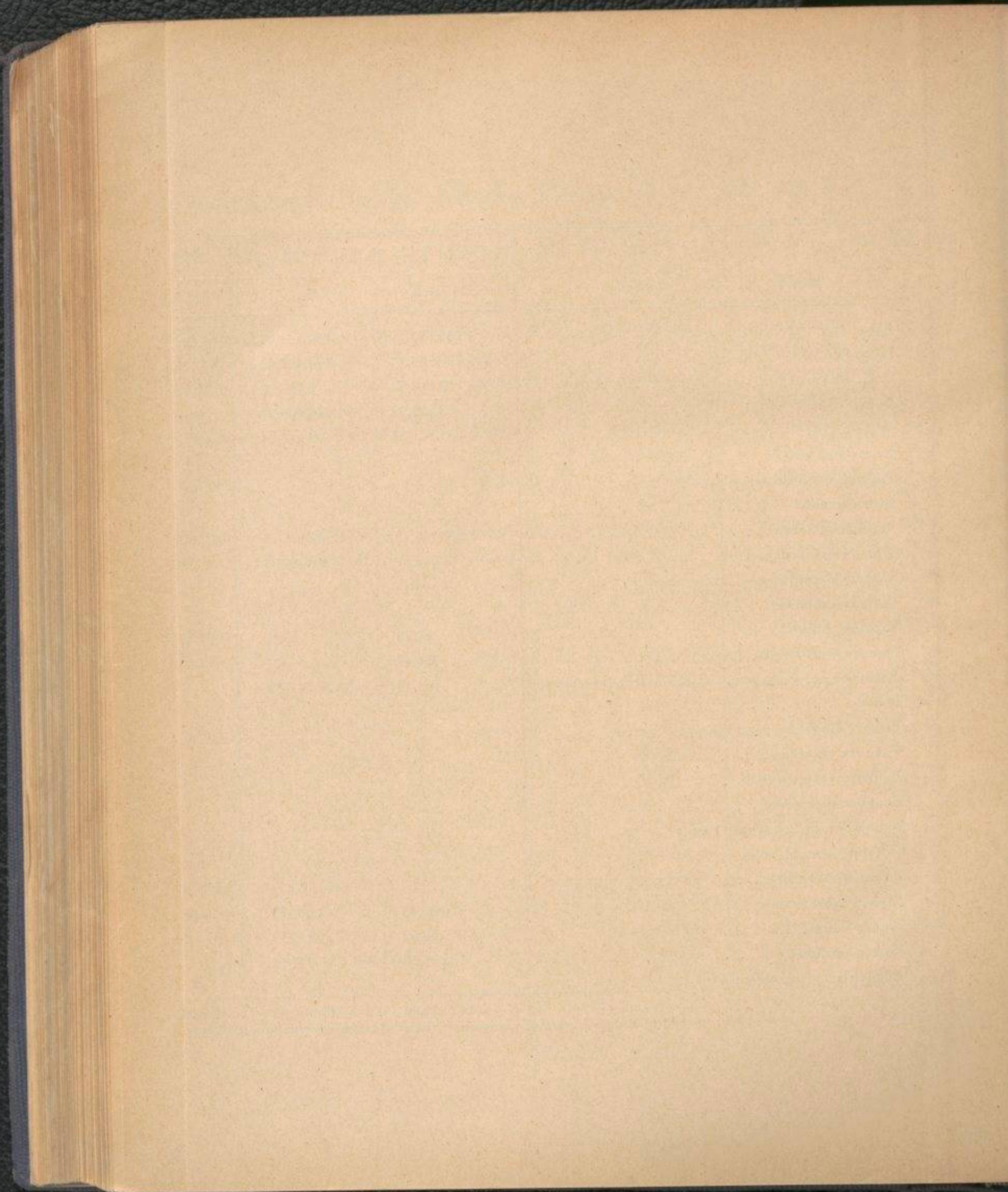
7/28.

1926 r.	Od 1. I. — 31. III. 1927 r.		Od 1. IV. 1927. — 31. III. 1928 r.	
Ma	Winien	Ma	Winien	Ma
32.498,07	25.735.801,18	25.526.077,38	124.147.249,39	123.944.472,68
56.150,61	9.749,847,25	9.501.498,38	35.102.256,36	34.886.111,39
06.081,85	332.480,73	315.077,54	3.118.725,68	3.075.524,72
43.949,77	2.995.000,06	69.360,71	27.786.380,81	25.592.533,79
45.511,47	2.525.862,24	1.481.673,86	14.081.269,60	10.707.492,01
76.439,30	101.455,98	126.404,88	1.565.255,41	1.594.715,62
—	89.090,—	—	618.225,80	746,98
—	—	—	566.316,95	6.316,95
03.378,07	17.981.216,69	17.237.223,51	74.739.713,77	70.488.982,44
28.265,46	707.225,53	3.900.071,59	3.552.624,87	11.273.409,61
00.582,51	349.120,39	1.043.753,32	4.396.161,06	6.707.010,51
06.046,94	1.724.152,87	2.696.166,09	16.804.288,33	18.095.621,86
—	816.769,—	—	1.659.665,74	816.769,—
—	121.262,—	—	294.717,89	121.262,—
78.391,02	—	978.391,02	978.391,02	1.780.830,10
79.476,20	—	79.476,20	—	79.476,20
—	33.330,71	—	302.221,45	2.250,80
33.330,71	—	151.352,88	—	193.890,65
66.080,—	—	66.080,—	—	106.080,—
76.000.—	—	76.000,—	—	76.000,—
—	—	—	3.750,—	14.007,27
24.432,76	—	—	—	55.696,—
85.590,60	129.167,95	162.943,44	991.148,10	1.187.133,51
90.999,67	55.153,03	55.522,71	2.139.994,74	2.167.345,70
90.520,86	817.414,57	820.684,55	3.731.785,19	3.744.481,54
4.327,12	25.123,64	1.715,76	173.119,59	7.360,96
—	—	—	18.565,36	46.304,82
28.052,99	64.289.473,82	64.289.473,82	316.771.827,11	316.771.827,11

Bilansy obrotowe Banku Miasta Poznania za lata 1924 — 1927/28.

	Od 1. I. — 30. IV. 1924 r.		Od 1. V. — 31. XII. 1924 r.		Od 1. I. — 31. XII. 1925 r.		Od 1. I. — 31. XII. 1926 r.		Od 1. I. — 31. III. 1927 r.		Od 1. IV. 1927. — 31. III. 1928 r.	
	Winien	Ma	Winien	Ma	Winien	Ma	Winien	Ma	Winien	Ma	Winien	Ma
Kasa	1.217.092,77	1.197.154,17	21.944.064,18	21.903.133,52	43.192.279,92	43.014.737,01	75.509.282,08	75.332.498,07	25.735.801,18	25.526.077,38	124.147.249,39	123.944.472,68
Bank Polski	119.186,72	117.420,45	3.387.674,04	3.280.546,98	11.229.515,05	11.075.210,87	25.59.9098,27	25.156.150,61	9.749.847,25	9.501.498,38	35.102.256,36	34.886.111,39
P. K. O.	10.613,87	8.283,62	74.104,69	55.594,11	384.829,05	359.322,01	1.927.730,94	1.906.081,85	332.480,73	315.077,54	3.118.725,68	3.075.524,72
Banki	53.269,22	43.269,22	przenies. na rachunek bieżący		—	—	2.363.146,41	843.949,77	2.995.000,06	69.360,71	27.786.380,81	25.592.533,79
Weksle	82.641,72	49.442,98	2.101.926,43	1.748.685,78	7.361.018,61	6.189.183,03	7.490.137,69	6.145.511,47	2.525.862,24	1.481.673,86	14.081.269,60	10.707.492,01
Redyskont weksli	—	—	—	—	—	317.544,—	1.404.554,30	1.476.439,30	101.455,98	126.404,88	1.565.255,41	1.594.715,62
Papiery wartościowe własne	—	—	10.000,—	—	40.141,25	3.757,25	89.090,—	—	89.090,—	—	618.225,80	746,98
Nieruchomości	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	566.316,95	6.316,95
Rachunek bieżący	1.528.718,16	1.569.557,73	23.716.139,42	23.903.257,06	40.573.478,42	40.638.630,82	56.332.797,44	55.603.378,07	17.981.216,69	17.237.223,51	74.739.713,77	70.488.982,44
Wkłady oszczędnościowe	8.518,87	22.080,93	803.946,29	1.091.141,57	1.392.665,28	2.306.867,27	2.655.341,04	5.128.265,46	707.225,53	3.900.071,59	3.552.624,87	11.273.409,61
Wkłady depozytowe	—	—	—	—	—	—	80.009,73	600.582,51	349.120,39	1.043.753,32	4.396.161,06	6.707.010,51
Wkłady czekowe	—	—	—	—	—	—	6.231.187,30	7.006.046,94	1.724.152,87	2.696.166,09	16.804.288,33	18.095.621,86
Hipoteki (przer.)	10,73	2,41	816.769,—	—	816.769,—	—	816.769,—	—	816.769,—	—	1.659.665,74	816.769,—
Papiery wartościowe (przer.)	356,47	—,01	121.262,—	—	122.972,—	1.710,—	121.262,—	—	121.262,—	—	294.717,89	121.262,—
Rachunek przerachowan. wkładek oszczędnościowych	672,18	1.396,98	—	938.391,02	—	978.391,02	—	978.391,02	—	978.391,02	978.391,02	1.780.830,10
Podatki	—	—	—	—	—	—	—	79.476,20	—	79.476,20	—	79.476,20
Papiery funduszu rezerwowego	—	—	33.330,71	—	33.330,71	—	33.330,71	—	33.330,71	—	302.221,45	2.250,80
Fundusz rezerwowy I.	—	—	—	33.330,71	—	33.330,71	—	33.330,71	—	151.352,88	—	193.890,65
Fundusz rezerwowy II.	—	—	—	—	—	46.080,—	—	66.080,—	—	66.080,—	—	106.080,—
Fundusz delcredere	—	—	—	—	—	—	—	76.000,—	—	76.000,—	—	76.000,—
Nadwyżka za I. kwartał 1928 r.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.750,—	14.007,27
Odsetki naprzód pobrane	—	—	—	13.246,—	—	15.096,—	—	24.432,76	—	—	—	55.696,—
Procenty i prowizje	5.328,58	31.861,14	393.956,84	493.499,97	712.491,12	933.936,89	906.028,21	1.085.590,60	129.167,95	162.943,44	991.148,10	1.187.133,51
Papiery wartościowe obce	48.834,18	49.688,89	88.235,60	89.537,77	196.179,30	198.852,34	1.589.414,95	1.590.999,67	55.153,03	55.522,71	2.139.994,74	2.167.345,70
Waluty obce	27.218,92	27.410,83	513.713,46	515.084,17	1.472.511,14	1.483.057,98	1.673.069,11	1.690.520,86	817.414,57	820.684,55	3.731.785,19	3.744.481,54
Koszty administracji	15.499,55	392,58	62.135,71	1.809,71	75.256,67	7.730,32	94.903,81	4.327,12	25.123,64	1.715,76	173.119,59	7.360,96
Administracja nieruchomości	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18.565,36	46.304,82
	3.117.961,94	3.117.961,94	54.067.258,37	54.067.258,37	107.603.437,52	107.603.437,52	184.828.052,99	184.828.052,99	64.289.473,82	64.289.473,82	316.771.827,11	316.771.827,11

28.

	31. III. 1927		31. III. 1928	
Pasywa	Aktywa	Pasywa	Aktywa	Pasywa
	209.723,80		202.776,71	
	248.348,87		216.144,97	
	17.403,19		43.200,96	
	2.925.639,35		2.193.847,02	
	1.044.188,38		3.373.777,59	
1.885,—	—	24.948,90	—	29.460,21
—	89.090,—	—	617.478,82	—
—	—	—	560.000,—	—
1.504,54	4.839.721,52	4.095.728,34	7.954.947,18	3.704.215,85
2.924,42	—	3.192.846,06	—	7.720.784,74
0.572,78	—	694.632,93	—	2.310.849,45
4.859,64	—	972.013,22	—	1.291.333,53
—	816.769,—	—	842.896,74	—
—	121.262,—	—	173.455,89	—
8.391,02	—	978.391,02	—	802.439,08
9.476,20	—	79.476,20	—	79.476,20
—	33.330,71	—	299.970,65	—
3.330,71	—	151.352,88	—	193.890,65
6.080,—	—	66.080,—	—	106.080,—
6.000,—	—	76.000,—	—	76.000,—
4.432,76	—	—	—	55.696,—
8.022,17	—	14.007,27	—	108.270,82
7.479,24	10.345.476,82	10.345.476,82	16.478.496,53	16.478.496,53

Bilansy Banku Miasta Poznania od 30. IV. 1924 — 31. III. 1928.

	30. IV. 1924.		31. XII. 1924		31. XII. 1925		31. XII. 1926		31. III. 1927		31. III. 1928	
	Aktywa	Pasywa	Aktywa	Pasywa	Aktywa	Pasywa	Aktywa	Pasywa	Aktywa	Pasywa	Aktywa	Pasywa
Kasa	19.938,60		40.930,66		177.542,91		176.784,01		209.723,80		202.776,71	
Bank Polski	1.766,27		107.127,06		154.304,18		353.847,66		248.348,87		216.144,97	
P. K. O.	2.330,25		18.510,58		25.507,04		21.649,09		17.403,19		43.200,96	
Banki	10.000,—		—		—		1.519.196,64		2.925.639,35		2.193.847,02	
Weksle	33.198,74		353.240,65		1.171.835,58		1.344.626,22		1.044.188,38		3.373.777,59	
Redyskont weksli			—		—	317.544,—	—	71.885,—	—	24.948,90	—	29.460,21
Papiery wartościowe wł.	—		10.000,—		36.384,—	—	89.090,—	—	89.090,—	—	617.478,82	—
Nieruchomości	—		—		—	—	—	—	—	—	560.000,—	—
Rachunek bieżący	269.388,—	310.227,57	1.871.874,94	2.058.992,58	4.052.573,68	4.117.726,08	4.690.923,91	3.961.504,54	4.839.721,52	4.095.728,34	7.954.947,18	3.704.215,85
Wkłady oszczędnościowe	—	13.562,06	—	287.195,28	—	914.201,99	—	2.472.924,42	—	3.192.846,06	—	7.720.784,74
Wkłady depozytowe	—	—	—	—	—	—	—	520.572,78	—	694.632,93	—	2.310.849,45
Wkłady czekowe	—	—	—	—	—	—	—	774.859,64	—	972.013,22	—	1.291.333,53
Hipoteki przerachowane	816.769,—	—	816.769,—	—	816.769,—	—	816.769,—	—	816.769,—	—	842.896,74	—
Papiery wartościowe przerachowane	51.804,—	—	121.262,—	—	121.262,—	—	121.262,—	—	121.262,—	—	173.455,89	—
Rachunek przerachowanych wkładek oszczędn.	—	868.893,56	—	938.391,02	—	978.391,02	—	978.391,02	—	978.391,02	—	802.439,08
Podatki (rez. pod.)	—	—	—	—	—	—	—	79.476,20	—	79.476,20	—	79.476,20
Papiery wartościowe funduszu rezerw.	33.330,71	—	33.330,71	—	33.330,71	—	33.330,71	—	33.330,71	—	299.970,65	—
Fundusz rezerwowy I.	—	33.330,71	—	33.330,71	—	33.330,71	—	33.330,71	—	151.352,88	—	193.890,65
Fundusz rezerwowy II.	—	—	—	—	—	46.080,—	—	66.080,—	—	66.080,—	—	106.080,—
Fundusz delcredere	—	—	—	—	—	—	—	76.000,—	—	76.000,—	—	76.000,—
Odsetki naprzód pobrane	—	—	—	13.246,—	—	15.096,—	—	24.432,76	—	—	—	55.696,—
Nadwyżka	—	12.511,67	—	41.890,01	—	167.139,30	—	108.022,17	—	14.007,27	—	108.270,82
	1.238.525,57	1.238.525,57	3.373.045,60	3.373.045,60	6.589.509,10	6.589.509,10	9.167.479,24	9.167.479,24	10.345.476,82	10.345.476,82	16.478.496,53	16.478.496,53

